

Motion till riksdagen 2018/19:2953

av Tina Acketoft m.fl. (L)

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Jordbruks- och skogsföretag är viktiga för en levande landsbygd, arbetstillfällen, den biologiska mångfalden och för att vi ska ha bra mat på bordet. För att förbättra för svenskt jord- och skogsbruk vill vi sänka skatten på jobb och företagande. De generella insatserna på nationell nivå för jobb, utbildning och för ett förbättrat företagsklimat i hela landet behöver kombineras med regionala tillväxtinsatser.

Liberalerna driver på för att jordbruks- och livsmedelspolitiken ska ha ett tydligt konsument- och hållbarhetsperspektiv. Jord- och skogsbruket ska i likhet med andra sektorer bära sina egna miljö- och klimatkostnader men ska också ersättas för kollektiva nyttigheter som naturvård och bevarande av den biologiska mångfalden.

Under utgiftsområde 19 utvecklas vår politik för regional tillväxt. En viktig del i den regionala utvecklingen handlar om att snabbt förbättra uppkopplingen i hela landet. På detta utgiftsområde anslås därför 100 miljoner kronor 2019 för snabbare utbyggnad av bredband.

Det är konsumenters efterfrågan som ska styra vad som bör produceras, inte subventioner och snedvridande regler. Vi ser gärna ekologisk matproduktion men vi vill att konsumenterna ska styra efterfrågan, inte politiskt sätta mål.

Liberalerna står därför bakom de övergripande och strategiska målen för livsmedelsstrategin som förhandlades fram under föregående mandatperiod men vi är kritiska till de statliga produktionsmålen som innebär att 30 procent av jordbruksmarken och 60 procent av den offentliga konsumtionen ska vara ekologisk till 2030. Som liberaler menar vi att det är planekonomi i stället för marknadsekonomi. Liberalernas utgångspunkt med livsmedelsstrategin var att utifrån ett marknads- och

konsumentperspektiv presentera förslag på konkreta åtgärder för att lyfta svensk jordbruksproduktion. Livsmedelsproduktionen, oavsett om den är konventionell eller ekologisk, ska styras av konsumenternas efterfrågan och inte av stöd, subventioner eller snedvridande regler. Vi är därför också emot olika stöd och subventioner till ekologisk odling. *På detta utgiftsområde och för 2019 avslås därmed 25 miljoner kronor på anslag 1:17.*

Ett hållbart jordbruk är en del av lösningen på dagens miljöutmaningar. Även jordbruket måste minska sin negativa påverkan på miljö och klimat och stå för sina klimatkostnader. Som en del av vår gröna skatteväxling vill vi införa en ny läckageskatt för jordbruket för att minska användningen av konstgödsel som bidrar till övergödningen i våra vatten samtidigt som skatten på jobb och företagande sänks. Detta förklaras närmare i denna motions skatteavsnitt. Vidare måste jordbruket ersättas för kollektiva nyttigheter som naturvård och bevarande av den biologiska mångfalden. Vi vill behålla landsbygdsprogrammet. Det kan bland annat användas till att bevara öppna ängsmarker och biologisk mångfald. Vi vill stärka programmets miljöinriktning och bredda det till att omfatta restaurering av våtmarker och andra biotoper som har stort miljömässigt värde.

Svenskt jordbruks utsläpp kommer till stor del från metan från idisslande djur, användningen av fossila bränslen och indirekt från tillverkningen av mineralgödsel och foder. Samtidigt måste vi se också se betande djurs betydelse för det öppna landskapet och den biologiska mångfalden.

Det behövs tydligare fokus på hållbart brukande, landskapsvård, miljöskydd och bevarad biologisk mångfald. Redan med nuvarande teknik skulle jord- och skogsbruket kunna vara självförsörjande på hållbar energi. Avkastningen kan öka på ett miljövänligt sätt genom att anpassa växtsorter, brukningsmetoder och näringsämnen efter lokala förhållanden. Utifrån ett klimatperspektiv kan bioteknik (GMO) spela en avgörande roll, om den används på rätt sätt, för att få fram bättre skördar och näringsinnehåll.

För att minska köttkonsumtionens klimatpåverkan behöver köttproduktionen bli bättre men köttkonsumtionen behöver också minska. Det finns i dag klimatcertifierad köttproduktion vilket innebär att gårdar har minskat den totala klimatpåverkan i köttproduktionen. Det kan handla om att djuren utfodras med gräs i stället för soja, smarta och mer hållbara energilösningar införs och djuren betar på naturbetesmarker vilket ger biologisk mångfald och öppna landskap. För att underlätta för konsumenten att välja bra mat och bra kött behövs marknadsdriven märkning och certifiering av varor. Vi är också öppna för att införa en obligatorisk klimatmärkning när det gäller vissa varor såsom visst kött.

Metan från idisslande ökar den globala uppvärmningen och ett sätt för att minska metangasutsläppen är att omvandla metangas från bland annat gödsel till el och värme. Under utgiftsområde 20 anslår Liberalerna en klimtmiljard för nationella klimatinvesteringar som bland annat kan användas till biogasanläggningar och metangasreducering inom jordbruket.

Subventioner eller skattelättnader till fossila bränslen måste successivt tas bort. Liberalerna har som enda parti under föregående mandatperiod drivit på för att ta bort skattelättnader till diesel i jordbruket. De rödgröna har i stället höjt skattelättnaderna. Flera partier vill också sänka dieselskatten för att kompensera lantbruket för sommarens torka, vilket vi anser vara helt bakvänt. Sveriges bönder behöver ett krisstöd på grund av torkan, men ett långsiktigt arbete mot de klimatförändringar som leder till extremväder måste bygga på minskad användning av fossila bränslen. Genom vår gröna

skatteväxling sänker vi i stället skatten på jobb och företagande. De offentligfinansiella effekterna av att ta bort skattelättnader på fossila bränslen redovisas närmare i denna motions skatteavsnitt och påverkar även utgiftsområde 2, 10, 12 och 14.

Svensk mat är klimatsmart och produceras med god djuromsorg och miljöhänsyn och detta är en konkurrensfördel som måste värnas. Dessvärre följs inte alltid de regler man enats om på EU-nivå. Matfusket inom EU måste bekämpas och vi vill att EU:s veterinärmyndighet ska vara ”matens och märkningens FBI”. Utvecklingen av antibiotikaresistens hotar folkhälsan. Sverige ska arbeta i EU och globalt för en ansvarsfull antibiotikaanvändning, både bland människor och på djur, baserad på medicinska bedömningar. När vi handlar ska vi enkelt kunna göra bra val och då behövs tydlig och bra märkning.

Skogen är livsviktig för människor, djur och växter. Skogen renar luft och motverkar klimatförändringar. Skogen är avgörande för den biologiska mångfalden. Och skogen spelar en viktig roll för vår ekonomi. För oss är det självklart att värna skogen.

Den svenska skogspolitiken ska vila på två jämställda mål, produktionsmålet och miljömålet. Skogens potential inom förnybara material, kemiska produkter, textilier och energiproduktion ska tillvaratas. Miljöhänsynen inom skogsbruket måste öka genom att t.ex. avverkningsmetoder kan variera.

Både staten och skogsnäringen har ett långtgående ansvar att skydda skogens ekosystemtjänster, bevara den biologiska mångfalden och slå vakt om naturvård och miljöhänsyn. Liberalerna anser att befintliga modeller för att skydda värdefull natur bör kunna användas i större utsträckning. Till exempel ska statligt ägd skog även fortsättningsvis kunna användas som inbyte för privatägd skyddsvärd skog.

Under utgiftsområde 20 i denna motion görs särskilda insatser för att skydda värdefulla naturskogar.

EU:s jordbrukspolitik behöver reformeras i grunden. Alla direktstöd och marknadsstörande regler ska fasas ut så snart som möjligt. I stället behövs mer satsningar på landskapsvård, miljöskydd och bevarad biologisk mångfald. Att öppna marknader för handel stimulerar livsmedelsproduktion och effektiv användning av åkermark.

Liberalerna avslår satsningar på gröna jobb, då vi har andra och effektivare åtgärder för att det ska bli billigare och enklare att anställa. På detta utgiftsområde och för 2019 avslås därmed 15 miljoner kronor på anslag 1:1 och 120 miljoner kronor på anslag 1:2.

För att finansiera en rad andra angelägna satsningar i denna budgetmotion gör vi en rad andra prioriteringar. På detta utgiftsområde och för 2019 minskas därmed anslag 1:2 med 147 miljoner kronor för att successivt återgå till nivån som ligger i linje med utfallet 2017. Ovan gäller även anslag 1:15 som minskas med 40 miljoner kronor år 2019. Vidare minskas anslag 1:17 med 100 miljoner avseende landsbygdspolitik respektive 70 miljoner kronor för statsbidrag till kommuner i glesbygd.

Liberalerna föreslår slutligen att pris- och löneuppräkningsjusteringen justeras ned med 20 procent årligen. På detta utgiftsområde påverkas anslag 1:1, 1:3, 1:4, 1:8, 1:14 och 1:23.

Tabell 1 Anslagsförslag 2019 för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (L)
1:1	Skogsstyrelsen	477 482	-16 000
1:2	Insatser för skogsbruket	580 373	-267 000
1:3	Statens veterinärmedicinska anstalt	145 938	0
1:4	Bidrag till veterinär fältverksamhet	109 231	0
1:5	Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	9 933	
1:6	Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	134 349	
1:7	Ersättningar för viltskador m.m.	52 778	
1:8	Statens jordbruksverk	628 080	-1 000
1:9	Bekämpande av växtskadegörare	5 000	
1:10	Gårdsstöd m.m.	7 168 000	
1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	154 000	
1:12	Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	24 250	
1:13	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	194 000	
1:14	Livsmedelsverket	255 463	-1 000
1:15	Konkurrenskraftig livsmedelssektor	163 160	-39 500
1:16	Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	42 913	
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	4 348 227	-95 000
1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 458 391	
1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	79 830	
1:20	Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	4 116	
1:21	Åtgärder på fjällägenheter	1 529	
1:22	Främjande av rennäringen m.m.	113 915	
1:23	Sveriges lantbruksuniversitet	1 929 745	-3 000
1:24	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	598 164	
1:25	Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1 177	
1:26	Nedsättning av slakteriavgifter	107 237	
	Summa	19 787 281	-422 500
	Specificering av anslagsförändringar		
1:1	Skogsstyrelsen		-15 000
1:1	Skogsstyrelsen		-1 000
1:2	Insatser för skogsbruket		-147 000
1:2	Insatser för skogsbruket		-120 000
1:3	Statens veterinärmedicinska anstalt		0
1:4	Bidrag till veterinär fältverksamhet		0

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (L)
1:8	Statens jordbruksverk		-1 000
1:14	Livsmedelsverket		-1 000
1:15	Konkurrenskraftig livsmedelssektor		-39 500
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur		100 000
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur		-100 000
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur		-70 000
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur		-25 000
1:23	Sveriges lantbruksuniversitet		-3 000

Tina Acketoft (L)

Christer Nylander (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Lina Nordquist (L)

Mats Persson (L)

Allan Widman (L)